

Miljökonsekvensbeskrivning

-Tillhörande tillägg, Landsbygdsutveckling i strandnära läge, till den kommunövergripande översiktsplanen för Växjö kommun

Inledning

Miljöbedömning

Syftet med miljöbedömning av planer och program är att integrera miljöaspekter i samhällsplaneringen och därmed främja en hållbar utveckling. Miljöbedömningen ska identifiera, beskriva och bedöma den betydande påverkan på miljön som kan leda till- Den ska även ange den sannolika utvecklingen för miljön om planen inte genomförs (så kallat nollalternativ). Bestämmelser om miljöbedömning av planer och program finns i 6 kap 11-18 §§ och 22 § miljöbalken och i 4-8 §§ om förordning om miljökonsekvensbeskrivningar (1998:905).

En översiktsplan antas ge upphov till betydande miljöpåverkan och således ska en miljökonsekvensbeskrivning upprättas. Miljökonsekvensbeskrivningen följer översiktplanens process.

Avgränsning av miljöbedömning

Syftet med miljöbedömning av planer är att integrera miljöaspekter i samhällsplaneringen och därmed främja en hållbar utveckling. Miljöbedömningen ska identifiera, beskriva och bedöma den betydande påverkan på miljön som planen kan leda till. Den ska även ange den sannolika utvecklingen för miljön om planen inte genomförs (nollalternativet). Bestämmelser om miljöbedömning av planer och program finns i 6 kap 11-18 §§ och 22 § miljöbalken och i 4-8 §§ om förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar.

En översiktsplan antas ge upphov till betydande miljöpåverkan och en miljökonsekvensbeskrivning ska därmed upprättas. Miljökonsekvensbeskrivningen har följt översiktsplanprocessen. Samråd har skett med länsstyrelsen med flera och MKB har även kungjorts och varit utställt för granskning.

Sammanfattning av planens innehåll

Syftet med att redovisa områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (här kallat LIS-områden) är att stimulera den lokala och regionala utvecklingen i områden som har god tillgång till fria strandområden och där en viss byggnation kan ske utan att strandskyddets syften åsidosätts. Behovet av att stimulera en sådan utveckling finns främst i landsbygdsområden som inte är belägna i närheten av stora tätorter.

Kommunen ska i översiktsplanen redovisa avgränsade områden för landsbygdsutveckling i strandnära läge, där det får beaktas som ett särskilt skäl för dispens av strandskyddet om en byggnad, verksamhet, anläggning eller åtgärd bidrar till utvecklingen av landsbygden.

Förhållande till gällande översiktsplan

Landsbygdsutveckling i strandnära läge hanteras som ett tillägg till den kommunövergripande översiktsplanen för Växjö.

Icke-teknisk sammanfattning

En översiktsplan anses bidra till en betydande miljöpåverkan och en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) ska upprättas parallellt med framtagandet av översiktsplanen. En miljökonsekvensbeskrivning ska hantera de miljöfrågorna som är väsentligast för planen och platsen. Övergripande belyser miljökonsekvensbeskrivningen också andra viktiga allmänna intressen. De alternativ som miljökonsekvensbeskrivningen behandlar är utställningsförslaget och nollalternativet.

Landsbygdsutveckling i strandnära läge innebär att förslag på utveckling av bostäder och verksamheter möjliggörs vid kommunens sjöar och vattendrag på landsbygden. Detta i syfte att stärka landsbygden med befolkningsunderlag, näringsliv och således även sysselsättningen långsiktigt. En utveckling av bostäder och verksamheter vid sjöars stränder innebär också att det kan få konsekvens för miljön i sjöarna och kring stränderna samt inskränka på människors tillgänglighet till stränderna.

LIS-områden är utpekade i varje kommundel och i dessa finns de en risk att natur- och sjömiljö tillika djur- och växtliv samt kulturmiljöer påverkas negativt vid en utveckling av dessa. Vid en utbyggnad är viktigt att en exploatering sker på ett sådant sätt så att inte mark- och vattenlivet försämras eller att allmänhetens tillgänglighet till stränderna försämras.

Översiktsplanen ställer krav på bostads- och verksamhetsutveckling i strandnära lägen. Hänsyn skall tas till de riktlinjer som finns uppsatta i översiktsplanen och till följd av detta kan det ge positiva effekter för mark- och vattenmiljön samt allmänhetens tillgänglighet till stränderna. Följs ej riktlinjerna finns det en risk de negativa konsekvenser som beskrivs i miljökonsekvensbeskrivningen blir realitet och således leda till en sämre livsmiljö för människor, djur och natur.

Miljökonsekvenser ska vidare varje exploatering utredas så att en långsiktigt hållbar utveckling av landsbygden främjas. Med god planering och exploatering kan utvecklingen av landsbygden ske utan stora negativa effekter och skyddsvärda naturvärden gynnas.

Uppföljning

Enligt miljöbalken kap.6 11§ ska en uppföljning göras efter planens antagande av den miljöpåverkan som planens genomförande för med sig.

En uppföljning av planen föreslås ske vid varje tillfälle för efterkommande planläggning och bygglov.

Avgränsning

Avgränsningen är vald utifrån de negativa och positiva miljökonsekvenser som kan uppstå som resultat av planens genomförande. Eftersom tillägget till översiktsplanen redovisar mindre områden inom hela kommunen antas planen vara övergripande och således redovisas inte effekterna av ett genomförande för varje enskilt område, i miljökonsekvensbeskrivningen, utan i helhet. En beskrivning finns emellertid för varje utpekade och inventerat område samt en beskrivning av riktlinjer för varje område. När områdena är aktuella för planläggning medelst detaljplan kommer eventuella negativa effekter på miljön att studeras mer ingående.

Miljökonsekvensbeskrivningen har i sak avgränsats till att främst belysa konsekvenser för följande områden:

1. Landskapsbild och natur
2. Kulturmiljö
3. Hälsa och säkerhet
4. Miljö kvalitetsnormer
5. Riksintressen
6. Nationella miljömål
7. Sociala konsekvenser
8. Ekonomiska konsekvenser

Alternativen

”Rimliga alternativ” med hänsyn till översiktsplanens syfte och geografiska räckvidd ska i miljökonsekvensbeskrivningen identifieras, beskrivas och bedömas. Nollalternativet och Utställningsförslaget har bedömts vara relevanta alternativ att behandla.

Utställningsförslaget skiljer sig något mot samrådsförslaget på en rad punkter.

Avgränsningarna för vari kriterierna för utpekandet av LIS-områden gäller har bytts ut till faktiskt avstånd istället för ett schematiskt dito, vilket underlättar utpekandet i förhållande till övergripande infrastruktur. Detta har i sig ej påverkat några befintliga områden. Fem nya områden har i samråd med sockenråd och samhällsföreningar tagits med.

Nollalternativ

Landsbygden är i Växjö kommun i högsta grad levande och flera faktorer styr dess utveckling av denna. Ett stort lokalt engagemang samt kommunalt arbete gör att detta är möjligt.

Landsbygdsutveckling i strandnära läge som faktor för utvecklingen på landsbygden får en minskad betydelse i nollalternativet, vilket bidrar till försämrade möjligheter för utvecklingen av turismen(näringslivet) och således även sysselsättningen. Nollalternativet innebär att inget tillägg till översiktsplanen tas fram.

Utan ett tillägg till översiktsplanen som avser landsbygdsutvecklingen i strandnära lägen kan kommunen få svårigheter med tillämpningen av lagstiftningen. Således blir det svårt att uppfylla lagstiftningens intentioner med att skapa möjligheter till utveckling på landsbygden om en översiktsplan avsett för detta saknas. Befolkningsprognosen för Växjö kommun visar att centralorten ökar i befolkningsantal medan de mindre orterna minskar i befolkning, vilket bekräftar den urbaniseringstrend som just nu pågår. Utan direkta incitament som en LIS-plan blir det svårt att skapa attraktivitet på landsbygden. Finns ej en strukturerad bild av hur orterna runt om i kommunen skall utvecklas genom LIS, infrastruktur, kollektivtrafik etc. kan det på sikt få konsekvenser för befolkningsutvecklingen i stort. Människor är mer benägna att resa till studier och arbete, inte minst till kommunens centralort, vilket gör att andra kringliggande kommuners orter har bättre möjligheter till att utnyttja detta och erbjuda bättre alternativ.

Avsaknaden av en plan kan också bidra till en okontrollerad bebyggelseutveckling där varje fall av byggnation(detaljplan eller lov) måste prövas vid varje enskilt tillfälle.

Dispens utanför de av kommunen utpekade områden runt kommundelscentran och skolorter kan fortfarande medges om kriterierna i lagstiftningen uppfylls. Emellertid kan det uppstå svårigheter med lagtolkningen om inga antagna riktlinjer och ställningstaganden finns för Landsbygdsutveckling i strandnära läge.

1. Landskapsbild och natur

Landskapsbilden förändras hela tiden och planläggning enligt LIS-planen är inget undantag. Från sjön eller andra stränder kommer landskapsbilden att förändras. Fler områden för bostäder ligger föreslagna områden i anslutning till befintlig bebyggelse vilket kommer ge en mindre inverkan på omgivningen. Även områden utpekade för turismutveckling ligger där det idag finns turistanläggningar eller mindre platser ämnade för friluftsbruk. Landskapet får ej påverkas på ett sådant sätt att landskapsbilden påverkas, i synnerhet i områden med höga kultur- eller friluftsvärden. Stor varsamhet bör tas vid exploatering.

Jordbruksmark

Ett flertal områden utpekade i LIS-planen inrymmer jordbruksmark. Vid efterkommande planering skall områden med produktiv jordbruksmark beaktas och får ej försämrade eller försvåra fortsatt brukning av marken. Jordbruket är en stor och viktig del av landsbygden och således också en viktig del i utvecklingen.

Områdesskydd enl. 7 kap miljöbalken

Naturresevat

Tre naturresevat(Lunden i Varetorp, Braås Park samt Osaby) ligger i eller i anslutning till utpekade LIS-områden. Naturresevat är ett områdesskydd som är särskilt bevaransvärd och kan antingen upprättats av kommunen eller Länsstyrelsen för att skydda en viss naturmiljö, biotop eller tillgodose behovet av områden för friluftsliv.

Utvecklingen av LIS-områden som ligger i eller i anslutning till naturresevat skall med varsamhet göras till fördel för naturresevatens värden och att dessa ej förvanskas eller påtagligt skadas.

Natura 2000-områden

Natura 2000-områden är skyddade enligt 7 kap. miljöbalken i syfte att främja den biologiska mångfalden dvs. skydda och bevara djur- och växtliv inom ett avgränsat område. Två LIS-områden, Varetorp och Osaby, ligger i eller i anslutning till Natura 2000-områden. Utveckling av områden i eller i anslutning till Natura 2000-områden skall ske med varsamhet så att ej syftet med dem förvanskas. Tillstånd enligt 7 kap. 28§ krävs för att vidta åtgärder inom Natura 2000-områden. Utveckling inom Natura 2000-områden skall ske med varsamhet och anpassas till riktlinjer uppsatta för området. Följs ej dessa finns risk att det kan uppstå negativa konsekvenser för bevarandet av den biologiska mångfalden inom området.

Vattenskyddsområden

Vattenskyddsområden finns i anslutning till de LIS-områden som utpekats vid Örken, Innaren och Helgasjön, vid Åby. Vid en exploatering skall hänsyn tas till vattenskyddsområdets riktlinjer vilka syftar till att begränsa olika verksamheter som riskerar att förorena vattentäktens vatten (ex. avloppsvatten från bostäder).

Dagvattenhantering

En god dagvattenhantering vid nya utbyggnadsområden vid stränder är av vikt, i synnerhet vid de områden som är utpekade vid sjöar som innehar dålig eller otillfredsställd MKN-status. Ett antal sjöar är även ytvattentäkter, vilket ställer stora krav på att dagvattenhanteringen fungerar på ett fullgott sätt och inte påverkar sjön. Utan en god hantering av dagvatten kan även få konsekvenser vid höga flöden vilket kan föranleda en översavänningsrisk och således skada bebyggelsen samt utgöra en risk för människan. En fullgod dagvattenhantering vid nya exploateringsföretag kan få positiva effekter på vattenkvaliteten i sjöarna. Varje exploateringsföretag bör föregås av en översiktlig dagvattenutredning.

2. Kulturmiljöer

Inglingehög i Ingelstad är riksintresse för kulturmiljövården och ett LIS-område ligger inom detta riksintresse. Riksintressebeskrivningen lyder följande: *Odlingslandskap i den Värendska centralbygden med lång bebyggelsekontinuitet och med den monumentala storhögen Inglingehög, på länets största gravfält.* Eftersom landskapet hyser stora kulturvärden skall ny bebyggelse, såväl tursimanläggningar och bostadshus utformas anpassas med hänsyn till riksintresset på så sätt att påtaglig skada ej medförs. Ny bebyggelse skall ej förvanska upplevelsevärdena, följaktligen bör utformningen av byggnader anpassas till placering, utseende och höjd.

Fornminnen enligt Kulturminneslagen

Fornminnen är skyddade enligt kulturminneslagen. LIS-områden som innehåller fornlämningar föreskrivs arkeologisk förundersökning.

3. Hälsa och säkerhet

Förorenade områden

Inom ett antal områden som pekats ut för bostadsändamål och turistverksamhet återfinns förorenad mark. Vid utbyggnad av områden som ligger inom förorenad mark kan ämnen, farliga för människor, djur- och växtlivet, frigöras. Detta kan få konsekvenser för människors hälsa samt försämra vattenkvaliteten.

Översvämningar och skred.

Genom att bebygga stränderna vid sjöar och vattendrag ökar risken att den nya bebyggelsen utsätts för översvämningar eller skred. Bebyggelsen skall anpassas på sätt att den inte påverkas av dessa faktorer och inte utgör en risk för människor som ämnar vistas i sin boendemiljö. Vid en planläggning skall eventuella risker tidigt kartläggas och utredas.

Radon

Radon är skadligt för människor och enligt Strålskyddsinstitutet får bostäder ej överstiga radonvärdet 200Bq/m³. Områden som utpekats och återfinns inom områden med risk för större radonhalter skall utredas vidare i efterkommande planer. Bostadsbyggnader som uppförs inom områden med hög risk för markradon bör uppföras på sätt att markradonet ej blir en hälsorisk för människor.

4. Miljökvalitetsnormer för vatten

Enligt vattendirektivet skall vattenkvaliteten i Sveriges sjöar och vattendrag ej försämrast. Miljökvalitetsnormerna syftar till att alla sjöar och vattendrag ska uppnå minst god yt- eller grundvattenstatus till 2015.

Utvecklingen av LIS-områden kan ha positiva effekter på sjöar med dålig eller otillfredsställd status. Genom att bostadsbebyggelse föreslås i anslutning till befintlig så kan denna nyttja redan befintligt VA-system eller gemensamhetslösning.

Åtgärder som anges ovan är viktiga för att dels bevara och dels inte försämra den ekologiska och kemiska statusen i sjöarna där LIS-områden finns utpekade. Åtgärderna får positiva effekter om riktlinjerna som är uppsatta följs. Följs inte riktlinjerna finns det en risk att utvecklingen av ny bebyggelse och verksamheter i strandnära läge får negativa konsekvenser på sjöarnas ekologiska och kemiska status.

5. Riksintressen

Kommunikationer

Cafiket, utpekad som utvecklingsområde för verksamhet i strandnäraläge, är lokaliserat intill Riksväg 23. Exploatering av området vid Cafiket skall göras så att en eventuell utveckling av riksväg 23 är möjlig och således ej negativt påverka riksintresset.

Kulturmiljö

Inglinge hög i Ingelstad är riksintresse för kulturmiljövården och ett LIS-område ligger inom detta riksintresse. Ny bebyggelse skall ej förvanska upplevelsevärdena, följaktligen bör utformningen av byggnader anpassas till placering, utseende och höjd.

Naturvård

Ett utvecklingsområde för turism i Aneboda ligger inom riksintresse för naturvården. Riksintresset utgörs av sjön och naturreservatet Stråken i Aneboda. Området utpekad för utveckling åsyftas stärka turismen genom fiske och därmed även intilliggande värds hus. En utveckling av fisketurismen innebär få ingrepp i mark och vatten utan innebär snarare att det skapas möjligheter till båtbygg och bryggor avsedda för fiske. En småskalig inverkan anses inte påtagligt skada riksintresset.

6. Nationella miljömål

De nationella miljömål som anges och beskrivs nedan anses relevanta för denna översiktsplan.

Levande sjöar och vattendrag

Sjöar och vattendrag skall vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer, biologisk mångfald, kulturmiljövärden samt landskapets ekologiska och vattenhushållande funktion skall bevaras samtidigt som förutsättningar för friluftsliv värnas.

I arbetet med att lokalisera områden lämpliga för landsbygdsutveckling i strandnära läge har områden, i enlighet med strandskyddslagstiftningen, med låga naturvärden och låg bevarandekaraktär främst valts ut. I några fall har även områden med höga naturvärden utpekats. Hänsyn har tagits till allmänhetens tillgång till bad- och strandområden. Enligt strandskyddslagen skall, vid upphävande av strandskydd, en fri passage lämnas mellan bebyggelse och strandlinje för att möjliggöra tillgänglighet till strandområden och skydda de höga värden som finns i strandzonen i de utvalda områdena för landsbygdsutveckling i strandnära läge.

Bostäder som idag ej är anslutna till kommunalt Vatten- och avloppssystem(Va-system) eller ej har fullgott enskilt reningssystem skulle kunna anslutas till sådana system, kommunala dito eller gemensamhetslösningar, som bidrar till att minska negativ påverkan i sjöar och vattendrag vid utbyggnad av nya bostadsområden. Möjligheter skapas också att ansluta sig till gemensamhetsanläggningar där det tidigare enbart funnits möjlighet till enskilt avlopp. Detta bidrar till positiva effekter för människors hälsa samt djur- och växtliv.

Byggnadsföretag i och i närheten av stränder innebär att natur- och djurlivet kan påverkas negativt. Biotoper som finns i strandzoner riskerar att störas till följd av att områden för verksamheter eller bostäder bebyggs.

Ett rikt växt- och djurliv

Den biologiska mångfalden skall bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Arternas livsmiljöer och ekosystem samt deras funktioner och processer skall värnas. Arter skall kunna fortleva i långsiktigt livskraftiga bestånd med tillräcklig genetisk variation. Människor skall ha tillgång till en god natur. Och kulturmiljö med rik biologisk mångfald, som grund för hälsa, livskvalitet och välfärd.

Strandskyddets syften är tydliga vad gäller att inte göra någon större inverkan på växt- och djurliv samt allmänhetens tillgång till stränder. I samband med att ett område för landsbygdsutveckling i strandnära utpekats skall det, i ett detaljplaneskede, avvaras en så kallad fri passage. Denna skall finnas mellan planlagd mark och strandlinjen. Fri passage bidrar att goda livsvillkor för växt- och djurlivet kan bevaras och att negativ inverkan på dessa minskar. Den fria passagen anpassas till lägets topografi och natur.

Föreslagna åtgärder anses ej påverka natur- och djurliv märkbart. Emellertid skall en naturinventering föregås vid detaljplaneläggning för att säkerställa att natur- och djurlivet inte påtagligt skadas.

Ingen övergödning

Halterna av gödande ämnen i mark och vatten skall inte ha någon inverkan på människors hälsa, förutsättningarna för biologisk mångfald eller möjligheterna till allsidig användning av mark och vatten.

Områden för ny bebyggelse skall lokaliseras i anslutning till befintlig bebyggelse och därmed även kommunalt Va-system eller gemensamhetsanläggningar i den mån det är möjligt. För att minska påverkan i yt- och grundvatten skall enskilda avlopp undvikas, om så är möjligt. I enlighet med miljöprogrammet för Växjö kommun skall antalet enskilda avlopp med fullgod reningskapacitet öka till 50 % år 2015. För att minska övergödningen i sjöar och vattendrag är det av vikt att nya enskilda avlopp som installeras uppfyller fullgod reningskapacitet.

Ett genomförande av planen skulle innebära att möjligheterna till att ansluta befintlig bebyggelse till kommunalt Va-system ökar, vilket kan bidra till att minska övergödning i sjöar och vattendrag. Ansluts ej ny bebyggelse till kommunalt Va-system, gemensamhetsanläggningar för VA eller enskilda avlopp med fullgod rening riskerar övergödningen att öka och påverka sjöar och vattendrag negativt.

God bebyggd miljö

Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.

Ny bostadsbebyggelse skall lokaliseras i anslutning till befintlig bebyggelse, vilket främjar en god hushållning av mark. Med en tät bebyggelsestruktur i samhällena blir avstånden kortare, vilket medför att kollektiva färdmedel samt gång- och cykeltrafik kan utvecklas. Om bebyggelsen istället sprids minskar möjligheterna att skapa attraktiva och säkra gång- och cykelvägar samt att användningen av de kollektiva färdmedlen riskerar att minska.

Ny bebyggelse skall anpassas till områdets naturmiljöer och skall planeras med aktsamhet så att bebyggelsen inte negativt påverkar naturmiljön och dess omgivningar. Områden i planen som rör verksamheter och turism anses vara åtgärder där naturvärden kan förenas med dessa. Finns skyddsvärda kulturmiljöer skall ny bebyggelse anpassas så att de ej märkbart påverkas av planens genomförande.

Ett rikt odlingslandskap

Odlingslandskapets och jordbruksmarkens värde för biologisk produktion och livsmedelsproduktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden och kulturmiljövärdena bevaras och stärks.

En utveckling av landsbygden med turism och boendemöjligheter kan bibehålla och skapa intresse för odlingslandskapet.

Giftfri miljö

Miljön skall vara fri från ämnen och metaller som skapats i eller utvinnors av samhället som kan hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden.

I de områden där förorenade områden återfinns skall sådana förekomster beaktas vid efterkommande planläggning för ny bostadsbyggelse eller verksamhetsutveckling för att möjliggöra en god livsmiljö och ej utgöra en fara för människor eller djur- och naturvärden.

Levande skogar

Skogens och skogsmarkens värde för biologisk produktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras samt kulturmiljövärden och sociala värden värnas.

Bostadsbebyggelse som utvecklas i eller i anslutning i skogar med höga värden för den biologiska mångfalden ska göras med varsamhet.

7. Sociala konsekvenser

Tillgång till service

För att öka den sociala tryggheten i de sex kommundelscentran i Växjö kommun är det av vikt att planering av bostäder sker i anslutning till befintlig bebyggelse. En koncentration av bebyggelse i kommundelscentran innebär att tillgängligheten till lokal service och möjlighet att utnyttja kollektivtrafik ökar. Översiktsplanen och ett genomförande av den syftar till att bibehålla serviceutbudet och kommunikationerna i orterna på landsbygden. Om befolkningsunderlaget på landsbygden ökar, ökar även underlaget till service så att denna kan bevaras och utvecklas.

Att peka ut områden som inte ligger i direkt anslutning till befintlig bebyggelse bidrar till att tillgänglighet till kommunal och övrig service minskar. Spridning av bebyggelse medför att längre avstånd blir avgörande, i synnerhet för den delen av befolkningen som har tillgång till bil. En sådan spridning innebär också att kollektiva färdmedel blir svåra att lokalisera i områden med låg befolkningstäthet. För att kunna dra nytta av serviceutbudet, fritidsaktiviteter och rekreation är bra resvägar en viktig faktor, vilket gäller alla färdmedel.

Områden som pekas ut inom två kilometer från skolor i kommunen är det väsentligt att ny bebyggelse planeras och lokaliseras i närhet av befintlig bebyggelse. Genom en centrerad bebyggelse undviks längre avstånd till skolor, vilket ökar tryggheten för barn som tar sig till skolan till fots eller med cykel.

Säkerhet och hälsa

En centrerad bebyggelse i anslutning till skolor i kommunerna samt lokalisering av ny bebyggelse i anslutning redan befintlig minskar riskerna med långa transportsträckor för barn och ungdomar. Likaså kan framkomligheten för äldre och funktionshindrade öka med en centrerad bebyggelse. Detta kräver emellertid att insatser görs för att anpassa vägar, gång- och cykelvägar så att dessa kan utnyttjas av alla. Ny bebyggelse skall också lokaliseras i närhet till infrastruktur, vilket ger större möjligheter att utveckla gång- och cykelvägar intill befintliga vägar. Därmed kan säkerheten öka för gång- och cykeltrafikanter. Spridd bebyggelse riskerar transportvägar för skolbarn och andra trafikanter att bli en säkerhetsrisk. Spridd bebyggelse skapar svårigheter vid planering av ett fullgott gång- och cykelvägsystem i orterna. Detta är till följd av att det också ska vara lönsamt för samhället att planera för gång- och cykelvägar som en stor del människor använder, vilket inte spridd bebyggelse bidrar till.

Hållbara kommunikationer

Att lokalisera ny bebyggelse på landsbygden kan innebära att nya bostadsområden får svårt att bli försörjda med kollektivtrafik. Därför är kriterierna för utpekandet av LIS-områden tydliga vad gäller lokalisering av ny bebyggelse. Lokaliseringen av utvecklingsområden för bostäder som ligger antingen inom 3 km från Växjö kommuns sex kommundelscentran eller inom 2 km från kommunens landsbygdsskolor anses bidra till ett hållbart kollektivtrafikresande. Enligt landsbygdsprogrammet skall möjligheterna till pendling på landsbygden öka och motsvara kommuninvånarnas behov. Kollektivtrafiken är beroende av att människor väljer det som färd sätt. Genom att stärka de sex kommundelscentran med en centrering av bebyggelsen kan också kollektivtrafiken utvecklas. Ökar dessutom befolkningsunderlaget kommer sannolikt efterfrågan på kollektivtrafik att öka. Detta ger då stora möjligheter att pendla mellan orterna i Växjö kommun. Enligt Växjö kommuns miljöprogram skall resandet med kollektivtrafik på landsbygden öka med 12 %. Hänsyn har tagits till detta mål när kriterierna för Landsbygdsutveckling i strandnära läge utformats.

Transporter till cykel skapar ett alternativ till bilen och kollektivtrafik och därför är cykelvägar en förutsättning att människor kan ta sig mellan platser på ett säkert och tryggt sätt. Genom att lokalisera bebyggelse vid befintlig infrastruktur eller i nära anslutning till landsbygdssamhällena skapas möjligheter att utveckla säkra transportvägar för cykel. En spridning av bebyggelsen innebär att möjligheterna att bygga ut cykelvägnätet minskar, vilket leder till att cyklister måste trafikera landsvägar. Detta skapar en otrygghet och kan leda till att människor istället börjar undvika cykeln som färdmedel.

8. Ekonomiska konsekvenser

Befolkning och bostadsmarknad

Syftet med landsbygdsutveckling i strandnära är att få en utveckling på landsbygden på lång sikt. Det är fler faktorer än attraktiva bostäder i strandnära lägen som spelar in i utvecklingen på landsbygden. Befolkningens sammansättning och utveckling är en viktig faktor, inte minst i samband med utpekandet av områden inom både 3km från kommundelscentran och 2 km från skolor.

Utvecklingsområdena för nya bostäder bör göras tillgängligt för hela befolkningen och således är det viktigt att bebyggelsen blandas och att olika upplåtelseformer erbjuds. Det kan annars leda till att de utpekade områdena i strandnära läge utvecklas som småhusbebyggelse, vilken inte gynnar en blandning av sociala grupper. Småhus som i synnerhet den yngre delen av befolkningen ej kan ta del av. Det behövs även attraktivt boende för yngre människor, studenter och äldre. Det gäller att hela tiden se helheten av landsbygdsutvecklingen även när förslaget endast ser till landsbygdsutvecklingen i strandnära lägen. Skolor, tillgång till service, boende för äldre och arbetstillfällen, kollektivtrafik m.m. är viktigt att stärka. Därför bör befolkningen i alla åldrar kunna erbjudas att bidra till landsbygdsutvecklingen.

Skolor är beroende av elevunderlag och elevunderlag kommer till antingen genom att familjer utökas eller att nya familjer flyttar till området. Växjö kommun ser gärna att barnfamiljer flyttar ut till de utpekade områdena men kan dock ej styra detta. Detta kan innebära en risk att elevunderlaget minskar för skolan/skolorna.

Områden utpekade för landsbygdsutveckling i strandnära lägen återfinns framför allt på privata fastighetsägares mark. Detta innebär att en utveckling av de föreslagna områdena först kan ske genom att de privata fastighetsägarna själva har ett intresse i att utveckla marken genom turism eller bostäder. Saknas detta intresse finns det en risk att områdena inte realiserar.

Näringsliv och arbetsmarknad

I förslaget har ett antal områden utpekats ämnade för turistverksamheter, både för nya men främst för utveckling av befintliga. Genom att utveckla befintliga verksamheter (turismverksamheter) och därmed ta tillvara på redan gjorda investeringar kan utbudet av turism öka och på så sätt attraktiviteten för de som besöker och nyttjar dessa. På så sätt kan utbudet av arbetstillfällen öka.

För att kommunens mindre orter skall förbli attraktiva för företag i framtiden är det viktigt att dessa erbjuds att utvecklas och att det ges möjlighet för nya verksamheter att etableras. Landsbygdsutveckling är mycket mer än att ge möjlighet till bostäder eller verksamheter i strandnära läge. Det är också viktigt att landsbygdsutveckling görs möjligt även i andra områden än vid stränderna. Det kan annars finnas en risk att verksamheter flyttar om de inte ges en möjlighet till utveckling.